

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., féltreve 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető kéréseknek a szerkesztőséghez intézendő

A püspöki székefogaló bejelentése.

Benedek püspök, Isten szolgáinak szolgálója, kedvelt fiainknak, a veszprémi székesegyház káptalanjának, Veszprém város és a veszprémi egyházmegye papságának és népének üdvőt és apostoli áldásukat. A ti, jelenleg főpásztor nélkül való veszprémi székesegyházatoknak, melynek élére, midőn az időnkint üresedésbe jön, alkalmas egyénnek az időszerinti római pápa előtt való kijelölése Krisztusban legkedveltebb fiunkat, Károlyt, ezen a néven első osztrák császárt, Csehország királyát stb. és Magyarország apostoli királyát illeti meg és nyilvánvalóan hozzája tartozik alapítás vagy adományozás illetve apostoli kiváltság folytán, melyen eddig semmi kisebbités nem történt, kedvelt fiunkat Rott Nándort, a bölcsélet és a szent hittudomány doktorát, az esztergomi érseki székesegyház kanonokját, a budapesti központi papnevelde kormányzóját, akit az említett Károly császár és király nekünk e célból levelével szabályszerűen kinevezett, a mi tisztelendő testvéreink, a római szentegyház bibornokainak tanácsa szerint, apostoli tekintélyünkkel püspökké és főpásztorává tesszük. Miért is mindnyájukat buzdítunk és szorosan kötelezünk, hogy ugyanezen Nándor kijelölt püspököt, mint a ti lelketek pásztorát és atyját hiven fogadván és illő tisztelettel követvén, az ő üdvös intelmei és parancsai iránt kellő engedelmisséget és tiszteletet tanusítsatok úgy, hogy ő bennetek hű fiait, ti pedig őbenne örvendetesen jóakaró atyákat találhassátok. Akarjuk továbbá és rendeljük, hogy annak, aki jelenleg egyházmegyéteket kormányozza, főpásztori gondoskodásából és kötelességéből ezen levelünk nyilvánosan felolvastassék úgy azon káptalan gyűlésben, amely levelünk vétele után először tartatik, mint magában a székesegyházban a szószékről is, midőn a hívő nép által törvényszerint megünnepeendő első ünnepnap elérkezik. Kelt Rómában, szent Péter sirjánál, az Ur 1917-ik évében július hó 12-ik napján, pápaságunk 3-ik évében.

Megypüspökünk kinevezését megerősítő eme pápai bullát a múlt vasárnapon olvasta fel a székesegyházban Simon György dr. apátkanonok. Utána Rédey Gyula dr. c. püspök a következő beszéddel közölte a tény, hogy Rott Nándor dr. öméltsága az egyházmegye vezetését átvette:

A most előtettek fölolvastott pápai bullából bizonyára örömmel értesültek mindnyájan arról, hogy az ő cs. és apostoli királyi felsége által a f. évi május hó 16-án legkegyelmesebben veszprémi püspökké kinevezett dr. Rott Nándor urnak, az esztergomi székesegyház kanonokjának, Szent-

séges Atyánk prelátusának, cs. és királyi udvari káplánnak, hittudornak, a budapesti központi papnevelő kormányzójának ezen kinevezését dicsőségesen uralkodó Szent-séges Atyánk, XV. Benedek pápa megerősítvén, neki ezen ősegyházmegye kormányzására szükséges lelkijoghatóságot a most felolvastott pápai okirat erejénél megadni méltóztatott.

„Áldott legyen az Isten, és a mi urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalmasság Atyja és minden vigasztalás Istene“ (II. Korinth. 1, 3.); mert amiért több mint félvéve óta ezen ősegyházmegye minden templomában a vérontás nélküli legszeftebb áldozat bemutatása közben annyi forró ima, annyi áhitatos könyörgés szállta föl a Magasságbélinek trónja elé, amiért ezen egyházmegye minden áldozópapja oly igaz áhitattal telt szívvel rebegte el mindennap a szentmise kezdetén Anyaszentegyházunknak nyelvén amaz öröksépségi imát: „Alázatos könyörgéssel kérünk Urunk! hogy a Te véghetetlen jóságod egyházmegyénknek oly főpásztor adjon, aki irántunk való jámbor törekvéssel legyen Teneked mindenkor kedves és a Te népednek az ő üdvös; a Te neved dicsőségére szolgáló kormányza által legyen mindenkor tiszteletreméltó“ (Misa-ale Romanum); amint jogosan hisszük és alaposan reméljük: ime beteljesedett. Árvaságunk gyásza véget ért.

„A Szentlélek Isten, aki a püspököket teszi az Isten Anyaszentegyházának kormányzására, melyet az Ur Jézus Krisztus a maga vérevel szerzett“ (Apost. csel. 20, 28.); a vigasztalás Istene átváltoztatta a mi gyászunkat örömré, mert a mai nappal a mi új püspökünk Öméltsága átveszi egyházmegyéjének kormányzását s vele ezen ősegyházmegye püspöki székebe oly főpásztor lép, kiben a mi Urunk Jézus Krisztus tanaiba vetett rendithetetlen erős hit s a lelkek üdvéért buzgó lángoló szeretet, párosulva a valódi keresztény alázatossággal, tudománnyal és bölcsességgel s az Anyaszentegyház igazaiért viselt küzdelmek és megpróbáltatások tüzeben megedzett tantoríthatatlan papi jellemmel a legalaposabb reménnyel tölt el bennünket, hogy új főpásztorunk igazságos, bölcs, az evangélium szellemétől áthatott kormányzásában örömet fogja találni a mi Urunk, az Ur Jézus Krisztus, kinek a keresztján megnyitott oldalából, mint egykor az első ember, Ádám oldalából teremtett Isten által Éva, a születendő emberiség anyja, úgy Jézus Krisztus oldalából született meg a kath. Anyaszentegyház, Jézus Krisztus szeplőtelen jegyese, a megváltott emberiség szerető anyja.

Igenis — Krisztusban kedves Testvéreim — erősen hisszük és biztosan reméljük,

hogy a mi új főpásztorunk kormányzásában örömet találja a lelkek főpásztorja, az Ur Jézus Krisztus és a kormányzására bízott nyáj egyaránt. Erősen hisszük és biztosan reméljük, hogy az új főpásztor kormányzása alatt, árvaságunk gyásza boldogsággá fog átváltozni s ősegyházmegyénk hagyományos dicsősége újra fel fog ragyogni.

Mindezek után nem hiszem, hogy szükséges legyen itt e szószékről ezen ünnepélyes pillanatban fölívni az én Krisztusban kedves testvéreimet, ezen egyházmegye összes áldozópapságát arra, hogy megemlékezvén azon ünnepélyes ígretükről, melyet életük legfontosabb pillanatában a fölszentelt püspök azon kérdésére tettek: „Igersz-e nekem és utódaimnak engedelmisséget és tiszteletet?“ „Igrének!“ — ezen ígretükhöz állhatatos hűséggel ragaszkodjanak; s ha mégis megteszem, csak azért történik, hogy ezen ígret szavai újlag fölcsendülvén lelkükben, felujuljanak vele együtt mindazon boldog érzelmek, melyek keblüket élettük azon legjelentősebb pillanatában bizonyára betöltötték.

Erősen meg vagyok győződve arról is, hogy nem kell újlag felhivnom ezen egyházmegye kath. hívő közönségét arra, hogy új főpásztorunkat azon ötlet megillető tisztelettel és szeretettel s mindenben engedelmes lelkülettel fogadja, mely ötlet úgy főpásztori állásánál, mint személyes erényeinél fogva méltán megilleti s hogy hozzá aki a főpásztori hivatás mindenkor sulyos, de ezen rendkívül nehéz időkben még sokkal sulyosabb terhét lelkük üdvéért magára vette, fiúi engedelmisséggel és szerető hűséggel ragaszkodván, iparkodik e sulyos, az anyagi vállalknak is félelmetes teher viselését megkönnyíteni.

És ezzel Krisztusban kedves hivek, akár be is fejezhetném beszédemet, de felhasználom ezen ünnepélyes és kedvező alkalmat arra, hogy rávilágítsak azon hamis és meggondolatlanul elterjesztett véleményre és nézetre, mely a püspöki állás-hivatásról a világban és annak ugynevezett közvéleményében úgy el van terjedve s mellyel bizonyára élethez folyamán ti is gyakorta találkoztatok. A világ ugyanis azon a véleményen van, hogy a püspök nagy ur, aki fényes palotában lakik, négyes, vagy diszes kettősfogatón jár, szakácsot, előkelő asztalt tart, nagy, uniformisba öltözött cselédséggel szolgáltatja ki magát, papjaitól mindenütt és mindenkor a köteles tisztelettel és hódolattal lesz fogadva s a magyar közjog szerint, mint a felsőház tagja, törvényhozója az országnak.

Hát Krisztusban kedves hivek, ez hála Istennek, mind igaz és való, de nem igaz

és nem való, hogy a püspöki méltóság egyedül ezen, mondjuk külső díszben mérülne ki. Igaz azonban, hogy mindezek az ő nagy, fontos állásának csak külső díszei, melyek az ő magasztos hivatásának gyakorlását megkönnyítik, elősegítik ugyan, de a felelősséget, melyet vállain hordoz, a terhet, melyet lelkében visel, nem teszik könnyebbé.

Ha a németek most uralkodó császára, az ismert világ e manapság leghatalmasabb ura, elmondhatta fiatal korában, hogy a császári korona, melyet ő visel, minden külső fénye mellett belülről vérző tövisekkel van kibélelve, még nagyobb joggal elmondhatja minden püspök, hogy az a püspöki infula, az a főpásztori süveg, mely fejét díszíti, vérző tövisekkel van belülről kirakva. Hosszu és részletes leírása helyett az ezernyi gondnak, aggodalomnak és félelmetes felelősségnek, mely minden püspöknek lelkét elvitázhatatlanul kell, hogy nyomja, célravezetőbbnek találok, hogy mintegy szemléltetőleg bemutassam nektek, mi is hát az emberi élet és ebben az emberi életben mi egy püspöknek a feladata.

Mi is hát ez az emberi élet? A kath. egyház egyik leghatalmasabb lángelméje, Bossuet, a meaux-i püspök ezt a leírását adja az emberi életnek: „Az emberi élet — úgy mond ő, — uthoz hasonlít, melynek végén feneketlen mélység tátong. Erről ugyan már első lépésünkkel értesítve vagyunk; de a törvény ki van mondva s mi kénytelenítettünk haladni. Örömet visszatérnénk, de nem lehet; mennünk kell. Egy lerázhatatlan súly, egy legyőzhetetlen erő von minket s kényszerít a meredek széle felé sietni. Utunkban ezérféle baj s kellemetlenség fárast s nyomorgat. Hagyján, csak a borzasztó mélység volna kikerülhető. Nem, nem, mennünk, futnunk kell. Ilyen az évek sebes futása! Mindemellett is azzal vigasztaljuk magunkat, hogy időnkint némely kecses tárgyakkal, csörgedező patakokkal, mulékony virágokkal találkozunk. Ezeknél szívesen időznénk, de menni, menni kell!

És ezalatt halomba látjuk dőlni magunk mögött mindazt, ami mellett elmentünk. Futunkban szakított néhány virágot vizünk ugyan magunkkal, de ezek kezünkben pár perc múlva elhervadnak s néhány gyümölcsöt, melyek még izlelétük között elenyésznek. Merő csalódás!

Mindig vonatva, az örvényhez közeledünk. Már kezd minden hanyatlani: a kertek már nem oly lombosak, a virágok kevésbé üdék és illatozók; a színek kevésbé elevenek; a rétek kevésbé mosolygók. Minden fogy; minden hanyatlík. A halál árnyéka kezd ráborulni mindenre, ami mellett elmegyünk; s az ádáz örvény közeledtét kezdjük érezni. Még egy akaratlan lépés és az örvény szélén állunk; fejük szédül; érzékeink megzavarodnak; szemünk elhomályosul; de menni kell. Ugy óhajtanánk hátramaradni, visszavonulni, nincs mód benne, minden meghiusult, minden lebukott, minden eltűnt! Ime, Krisztusban kedves Testvéreim, ez az emberi élet! S mi ebben egy püspök feladata, napi foglalkozása? Vigyázni a nyájra, melyet e rettenetesen végződő uton ő vezet, mint pásztor.

Vigyázni a nyáj minden egyes tagjára. Erősíteni szóval és erényeinek példájával, a reabizott isteni kegyelmek kiosztásával a bátortalanokat, a csüggedőket; őrizni, védelmezni az ut mellett feltűnő s gyakran oly mérges illatú virágoktól s a csábító, de még méreggel telibb gyümölcsöktől, melyek Sodoma gyümölcseihez hasonlóan már kezünk érintésénél hamuvá lesznek s melyeknek csábító zománca csak rothadó belséjüket takarja, mindazokat, kik ezek mellett szeretnének visszamaradni, hogy kiélvezzék — mint a világ mondja — az emberi élet gyönyöreit. Vigasztalni a fáradt, a szomorú, a terheik sulya alatt görnyedő szegény csüggeteg lelkeket.

Az égi malaszt segélyével erőt, bátorságot, bizalmat csepegtetni a már-már kétségbeeső lelkekbe. Vállaira, ölébe venni a nyomorult betegeket, az öregségtől elnyűtt, elerőtlenedett, tántorgva vándorogókat. Szó-

val „forma factus gregi ex animo“ példányképe lenni a nyájnak lélek szerinti; azaz mindene lenni mindenkinek e terhes, e szomorú, igen még mulékony örömeiben is oly szomorú utazás alatt. Vigyázni, őrködni, védeni, bátorítani, felemelni megemebesíteni s az Ur Jézus Krisztus kegyelmében megtartani mindegyik főpásztori gondjaira bizott lelket, hogy mikor az utazás végén az örvénybe, a halálba lehull testük, lelküket az őrző angyalok vigyék fel a Magasságbélinek, az irgalom Istenének itélő trónusa elé.

Ime, Krisztusban egybegyűlt hallgatóim! ez a püspök, ez a püspöki hivatás, ez a püspöki méltóság! Imádkozunk tehát úgy ma, mint mindig a mi új főpásztorunkért, kérve a minden kegyelmek kutforrását, a jóságos Istent, hogy áldja, védje, segítse, erősítse és tartsa meg sokáig, az élet végső határáig úgy egészségben, mint kegyelmében, hogy — amint mondtam — példányképe lévén a reabizott nyájnak mindenekben „népét erényeivel oktassa s hivatásának elméjét a lelki kenetek illatával töltsse el“, hogy „amint vette a kegyelmet, másokat is részeltessen benne, mint jó sáfára az Isten sokféle ajándékainak“ s hogy egykor az Ur ítélőszéke előtt állva, joggal elmondhassa: ime Uram, a nyáj, melyet reám bízta, nem vesztettem el belőle egyet sem“, hogy így mindenben dicsőítessék az Isten Jézus Krisztus által, kinek dicsőség és uralom mindörökkön örökké. (Szent Péter levele 1. 10—11.) Amen.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat. A szentgyörgyvári (Zala m.) róm. kath. népiskolához helyettes tanítót vagy tanítónt keresünk a háború tartama. Fizetése lakáson kívül havi 100 korona. Iskolaszék.

Pályázat. A keresztesvári (Somogy m.) r. kath. népiskolához a bevonult osztálytanító helyettesítésére tanterv keres az iskolaszék. Fizetése: a tanévben havonta 100 K, lakás, társasági díj és a háborús állami segélyek. Kötelessége: a rábizott osztályokat tanítani, templomozáson is a gyere-

Gyászjelentés.

Irta: Kocsis László.

Meghalt a Jóska.
Óregedő este hallottam a hírt, mikor a szomszéd falu jegyzőjénél jártam. Oda küldték a hivatalos, gyászkeret nélküli jelentést.
Szürkén, lélek nélkül, melegség nélkül.
Meghalt a Jóska.
Őz József honvéd, közlegény.
A jegyző egykedvűen dobolt asztalán, mikor elem tolt a katonai értesítést. Még ezt is mondta: — Megmondhatod faludban feleségének. Szegény asszony... Hány gyereke maradt?
— Őt. Kettő most született.
Ezt én mondtam. A többit csak elgondoltam. A Jóska élettörténetét. Pedig életrajza sincs. Amit ő végzett, falusi viszontagságok monoton esemény nélküli életében, feljegyzésre sem érdemes. Parasztsors. Magyarors. Élt, mint a napsugár nyári házak fehér falán. Ki is veszi észre a falak fehér színén táncoló nyári verőfényt? Élt, mint a sár ózai esőzések után. Mindenki szította. Mindenki betegeskedett. Minden ur ültette s ő minden urat szolgáló alázatos megadással. Magyarors. Parasztsors.
Meghalt a Jóska.
Bus magyar arcu ember volt. Lelohadt bajusszal. Világoskék szemei mindig nedvesen csillogtak. Sirt vagy örvendezett? Két kajla egyetlen keze csak az éke szárvához simuló festőien.
Háza lélektől zsúpos ház volt. Egyszerű, tornác nélküli. A szegénysoron szorongott. A ház mögött kis földszárag szaladt a fehér papok erdeje alá. Az volt a kincse, operenciája. A föld. Ezen élt. Ennek élt. Ezért szenvedett. Most már nem szenved.

Meghalt a Jóska.
A burkanovi erdő... Merre van a burkanovi erdő? Nagyon messze? Olyan mint a mi erdőnk? Olyan hatalmas, olyan sötét, olyan komor, mintha a mélye mindig vihárt rejtene? A burkanovi nyírfaerdő... Messze van-e Uramisten? Ott álmodik most a Józsi. A burkanovi nyírfaerdő keleti oldalán, közös sír, nyolc magyar honvéd közlegény márvány nélküli kriptája. Nyolc magyar test arany koporsója. Nyolc magyar asszony édes boldogsága, arany virága, menyországa, férje, reménysege, tündöklő csillaga s háromszor nyolc falusi árva hajdani védője, szószólója, jószívű atya...

A burkanovi nyírfaerdő... Ki nem szereti a magyarok közül a nyírest? Mindenki szereti. A nyíresek ezüstje szemükben ragyog. Gyenge, hajlós águk puhasága szívük józaga. Apró finom leveleiknek susogása, szavuk szelid muzsikája. A burkanovi nyírfaerdő... Eszedbe jutott-e valamikor Jóska honvéd, Őz József öreg honvéd, hogy nyírfák sokágu ezüst gyertyatartója ég koporsótlán tested felett a boldog feltámadásig?

Meghalt a Jóska.
Élt negyvenkét évet. Becsületben, tisztességben, gondban és koldusságban. Most már becsületre, tisztességre nincs szüksége. Gondja is elhagyta. Bánata is megszűlő, koldussága is kincssé vált. Minden szép lett. Most már csak csönd jöhet, fájó csönd, kimondhatatlan hallgatás. A burkanovi nyírfaerdő szerelmes üzenetét ki küldené hozzánk? Messze van. Més a nyíres szelid sóhaját se hallja erre a szél. Tavaszal senki sem szakít kigyepesedett sírjáról aranyzárga gyermekláncfűvel. Pici gyertyák oltós, füstös lángja nem borul fényével a novemberi ózai estén keresztjére. Talán a közös kereszt is elkallódik ózra, ahogyan

elkallódik Jóska sorsa s annyi kenyeres pajtások élte a magyarok gyászos temetésekor.

Meghalt a Jóska.
S nem maradt utána semmi. Csak a háza a szegénysoron. Csak az asszonya kietlen, egyetlen sorsával. Csak az öt gyerek apa nélkül. A földet a kóró, bujtorján busítja. A házat a téli, fogas szelek tépik meg. Az asszonyt az élet fogja keserű igába s észrevétlenül elorvasztja. A gyerek? Őz József közhonvéd őt árva? Elvesznek, Istenem, hát elveszelődnek. Itt-ott. Aztán egyszer a föld is eltűnik a fehér papok erdeje alatt. Jaj, nincsen irgalom... A házat is csak a falubeliek emléke élte. A vézna, szomorú szemű parasztszönyt se emlegetik. A gyermekek — mint messze sodort falevel — világvándorlásuk végén se térnek meg az elhagyott, elfelejtett magyar falu szomorú, drága földjére.

Meghalt a Jóska.
Fogadjá be az idegen buskomor burkanovi erdő fekete humusza. Takarja be szeliden, szótlanul, sírás nélkül. Ringassa el, mint jó fiát, bő testvérét; őszinte szívű imádját. Öntözze sirt ágyát a nyírfák gyémántos tavaszi harmata. Feledje el, hogy nem aranyruhás királyi sarj hallgatja véres sóhaját, nyírfaínak örök zugását, palatkaj méla mormolását. Bocssássa meg szerényégét, mert csak közhonvéd volt. Őz József, negyvenkét éves, szép kékszemű, földnélküli magyar paraszt, aki után nem ország őrli magára a hangos gyász komor pompáját, csak tört szívű asszonya zokog a szűkös napok sötét óráiban ruhátlan, rongyos árvaival.

Meghalt a Jóska.
Őz József honvéd, közlegény.
Adjon neki is, nekünk is az Ur megbékélt nyugodalmát. Amen.

kekre felügyelni s szükség esetén, ha ért hozzá a kántort helyettesíteni, amiért szerényen díjaztatik. A törvényesen alkalmasnak kimondott tantervű folyamosodásukat f. évi október hó 20-ig Plébánia-Hivatal Kereselget címre küldjék. Az állás 1917. november 1-én elfoglalandó.

Pályázat A csatka r. kath. iskolásközösség elhalálozás folytán megürült kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme: kétszobás lakás, konyha, kamra, pince és megfelelő gazdasági épületek, 9 kat. hold 765 □-l szántóföld jövedelme 60 K, egyéb jövedelmek 856 K, a többi államsegélyből. Köteleességek díjlevél szerint. Megválasztott tartozik a Gondviselés c. egyházi tanítói nyugdíjintézetbe belépni. Választás október 25-én. Személyes megjelenés kívántatik. Utiköltség nem térítetik meg. Kérvények plébánia-hivatalnak Súr (Veszprém.) címzendők.

Megyéspüspökönköről.

Egyik hírünk beszéli el a kedves tisztelt adást, melyben Nagyperkáta község részesítette megyéspüspökönket. Ebből a községből, Kéri Ferenc plébános úrtól kaptuk az alábbi sorokat is, amelyek megértetve teszik a nagyperkátaiki őszinte, meleg ragaszkodását.

A perkátai kis erdőszőlőből a veszprémi püspöki palotáj tehetősége, szorgalma s kötelességtudásával küzdötte fel magát az új veszprémi egyházfejedelem. A kisperkátai pusztai iskola tudós főpapot nevelt a Szent István királytól alapított püspöki székbe. A perkátai erdőszőlő most, mint dúsjavadalmu főrend elmélkedhetik a szegény diák keserves sorsáról, aki instruktorsága révén tudta magának a megélhetést biztosítani és tanulmányait befejezni.

A perkátai erdőszőlő figyelmét jóakarói eleinte a világi pályára terelték. Perkátai úrnője, gróf György Teréz azonban észrevette az ifjú az egyházi pályára iránti hajlamát s e szándékában őt erősítette, buzdította és beajánlotta az esztergomi kisköznevelő VIII. osztályába és b. e. Simor János hercegprímás kegyeibe. A primás szokott humorával így válaszolt a grófnő levelére: „Magam is tapasztaltam az ifjú tehetőségét s dacára a grófnő ajánlatának, felveszem papnövendékeim közé.” — Most már kitűzve a cél, mindjobban kezdett érvényesülni a nagyráhatott ifjú, aki immár a püspöki székhöz jutott pályáján.

Evről-évről több ízben meglátogatta jó szüleit s két leánytestvérét. A faluban mindenkihez volt nyájas szava. Az egyszerű polgárnép sem tudta őt megelőzni a köszöntésben.

Mindenki ismerte, becsülte, szerette az alázatos, szerény viselkedésű, egyszerűen öltözködő nagyságos, majd méltóságos urat.

A maradi, rátartós s uryüllő perkátai, nép látván az erdőszőlő gyors emelkedését, kedvet kapott gyermekei tanításához. Körülbelül 15 év óta jár hozzá pártfogásért, anyagi segítségért és sohasem emlék fűz ehhez a derék magyar községhez. Így rőtta le lakosságának régi háliját a jóságért, mely több perkátai ifjút segített a papi, tanítói s egyéb pályára és pártfogolta a kath. intézményeit. A diszközgyűlés szept. 30-án fojlt le a György-féle grófi kastély üvegházában Huszár Dezső adonyi főszolgabíró elnöklése mellett. Jelen volt a község képvisellete, a község és a vidék papsága s világi intelligenciája. Meghívták a községben tartózkodó főpásztor is. A község bírája a diszpolgárság szép művészi okmányát nyujtotta át, a község nevében pedig Kéri Ferenc plébános ur üdvözölte. Megyéspüspökünk meleg szavakkal köszönte meg a kitüntetését. Igérté, hogy ezt nagyra tartja s mindig megbecsüli. Megbecsüli a kötelességnek ápolásával, mely a község javainak támogatására kulturális érdekének felvirágoztatásához hívja segítő társul. A szép ünnepejt a zárdabelli Mária-kongregánisták szép éneke nyitotta meg s zárta be.

Püspöki helynök. Rott Nándor dr. megyéspüspök ur öméltsósága az egyházmegye kormányzásának átvétele után mindjárt kinevezte általános helyettesévé az egyházmegye vezetésében dr. Rédey Gyula c. püspököt, aki a püspöki székhelyre idején mint káptalani helynök intézte az egyházmegye ügyeit.

A veszprémi öltáregylet havi szent óráját ma délután félóráig tartja az angolokiszaszonyok intézetének templomában. A vezetőség szuntul is kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Ki-kikocsizott sógorával a grófnő gazdaságába. Figyelmére mindenre kiterjedt. Szakszerűen hozzá tudott szólni a gazdasági dolgokhoz. Dicsérté az előbbi plébánost, hogy gazdálkodott s buzdította a jelenlegit, hogy vegye vissza bérbeadott földjeit s gazdálkodjék, mert a mostani viszonyok között nehéz a készpénzből megélni. Kis keretben oly vonások ezek, hogy bevillágitani engednek az új püspök lelkületébe s ebből következtetni lehet jövő teitire!

Mi perkátaiak ezt nem irigyeljük, sőt büszkék vagyunk rá s jól esik, hogy a mi körünkben került ki az új főpásztor s akiért csak dicsérni, magasztalni s áldani fognak bennünket, mert „Benedictus, qui venit in nomine Domini”. „Áldott, ki az Ur nevében jár!”

Tanítóink értekezlete. Egyházmegyénk ezer tagot számláló tanítóegyesületének világi elnöke, Vég György zirci igazgató tanító értekezletet hívott össze Keszthelyre a tanítói fizetésrendezés ügyében. Az értekezleten valamennyi tanító kör képviselve volt elnöke s néhány tagja által. Az összehívás gondolatát az a fellépő jelenség váltotta ki, hogy a kormány részéről jelzett tisztviselői fizetésszervezés-tervezet ismét csak az állami tanítókat foglalta a szerencsések névsorába s a felekezeti, községi s egyéb tanítókat még csak nem is említi. Ez a megkülönböztetés, méltánytalan elbánás régi sérelme a kath. tanítóknak is. Már egyházi vezetők körökben is megérett az elhatározás, hogy a felekezeti tanítók fizetésének teljes egyenlőségét kell követelniük az áll. tanítók ellátásával. A keszthelyi értekezletnek is ez kiáltó megkülönböztetés volt tárgya s határozatában ennek megszüntetését kérte. A felekezeti tanítókat is elvárja, hogy fizetése, előmenetele, nyugdíja, lakáspénze és mindennemű fizetéspótlék tekintetében — államsegély útján — az állami tanítókkal egyenlő elbánás alá essenek. Ezzel kapcsolatban kéri az egyházi fölhatóságokat is, hogy a kántori fizetésnek elavult canonica visítatók szerint való teteit is vegyék revízió alá. (Hogy pl. 26 filléres temetési stóladíjak ne legyenek.) Végül kimondta a gyűlés, hogy csatlakozásra hívja föl az összes egyesületeket s hogy a fizetésrendezés az összes okleveles tanítókra és tanítóknőkre ki akarja terjeszteni, akár felekezeti, egyesületi, uradalmiak, zárdaiak vagy bármily jellegűek legyenek.

H I R E K.

— Megyéspüspökünk diszpolgársága. Szép és nagy értéket hordoz ez a kitüntetés, mert megvalósításához igaz tisztelget, őszinte ragaszkodás, meleg hála sugalta a kedves gondolatot. Mindez a bensőséges érzést ragyog Nagyperkáta község szép cselekedetében, mellyel polgárai között az első helyre emelte megyéspüspökünket. Így fejezte ki örömet, hogy mint püspököt köszönheti legnagyobb fiát, akit gyermekkorra óta anyai kedves emlék fűz ehhez a derék magyar községhez. Így rőtta le lakosságának régi háliját a jóságért, mely több perkátai ifjút segített a papi, tanítói s egyéb pályára és pártfogolta a kath. intézményeit. A diszközgyűlés szept. 30-án fojlt le a György-féle grófi kastély üvegházában Huszár Dezső adonyi főszolgabíró elnöklése mellett. Jelen volt a község képvisellete, a község és a vidék papsága s világi intelligenciája. Meghívták a községben tartózkodó főpásztor is. A község bírája a diszpolgárság szép művészi okmányát nyujtotta át, a község nevében pedig Kéri Ferenc plébános ur üdvözölte. Megyéspüspökünk meleg szavakkal köszönte meg a kitüntetését. Igérté, hogy ezt nagyra tartja s mindig megbecsüli. Megbecsüli a kötelességnek ápolásával, mely a község javainak támogatására kulturális érdekének felvirágoztatásához hívja segítő társul. A szép ünnepejt a zárdabelli Mária-kongregánisták szép éneke nyitotta meg s zárta be.

— Sulyos megbetegedés. Mint részvétel értesülünk, szatmári Király Béla atmádi községi orvos sulyosan megbetegedett. Helyettesítésre az orvosok hiánya miatt komoly akadályokba ütközött.

— Október 6. Az aradi vértanúk emlékére tett alapítványi szentmisét tegnap délelőtt 10 órakor végezték a barátok templomában. A gyászmisét P. Gabriel Gólfred ferencrendi rendfőnöki titkár mondotta, kit rendfőnöke egyenesen erre az alkalomra küldött Veszprémbe. A nemzeti eszme hőseinek emlékét a résztvevők kegyeletes imája szentelte meg.

— Sajtóvásárnapp. A veszprémi egyházmegyében ma tartják a sajtóvásárnapot. A katolikus irányú sajtó anyagiakban még nem áll azon a magaslapon, amelyet hivatalosa megkívánna. Az anyagi eszközöknek megteremtésében igen célra vezető eszköznek bizonyult a sajtóvásárnappok rendezése. A mult évben 3565 koronát eredményezett a sajtóvásárnapi gyűjtés az egyházmegyében.

— A zeneiskolából. A városi zeneiskola tanári testülete pénteken ülést tartott. Az iskolai belső ügyek tárgyalása folyamán a tanári testület nagy örömmel értesült arról, hogy az iskola megszabadul alkalmatlan bérhelyiségtől, mert dr. Óvári Ferenc megfelelő házat vett az iskola céljaira, ezzel is bizonyítani akarván, hogy őszinte rokonszenvvel törekszik az iskola fejlesztésére. Bizonyára örömet kelt ez a hír a szülők körében, viszont pedig sajnálkozást az az értesítés, hogy az épületet nem vehetik át 160 tanuló részére zeneiskolának, mert túlzérségi tiszti étközöl használják. Az igazgató személyesen járt illetékes helyen s ott jóindulatu ígéretek is kapott arra az esetre, ha a tiszti étközöl céljaira megfelelő helyiségek kerül. Eddig azonban még nem került. Ugy halljuk, hogy újabban dr. Rainprecht Antal főispán vette kezébe az ügyet. Bizni lehet, hogy a szülők nagy érdekeit sikerrel támogatja. Újabban a katonaság legtöbb városban, így nálunk is visszaadja az iskolákat rendeltetésüknek. Cseppet se kételkedünk, hogy a házi tüzerezés tisztikara is meghozza ezt az áldozatot a városnak, mihielt csak alkalmas helyet talál. Reméljük, hogy talál is. A zeneiskola tanári testületének új tagjai Kardosy Anna s zongoraszakos és Rosenlehner Kornélia a hegedűszakos. Segédtanerők a zongoraszakos Csomasz Kató és Steiner Ella. Az iskolai tandíjmentességre a tanári testület Anty Illést, Farkas Idát és Galambos Erzsikét jelölte. Kecskeméthy Margit igazgató egészségügyi okból néhány heti szabadságra megy. Ez idő alatt az igazgatói teendőket Seefrany Irén és Ritter Lőrinc helyettesítik.

— Ezüstmise. Megható, impozáns ünnepe volt szept. 30-án a hetesi plébániának, amely közszereletben álló plébánosának, Hajós Gábornak 25 éves lelkipásztori jubileumát ünnepelte. Hajós Gábor meg is érdemelte hívei szeretetének és odaadó ragaszkodásának e megnyilvánulását, mert csendes, feltünnívágás nélkül, önzetlen szeretetből végzett áldásos munkájával valóságos átalakította, modernizálta községét. Keveset beszélt, keveset beszéltetett magáról, de annál többet dolgozott. Mint fiatal pap nemcsak a hitélet fokozására törekedett, de megalakította a tej-, fogyasztási és hitelszövetkezeteket, amelyek irányítása mellett oly eredményesen működnek, hogy a hitelszövetkezet a hadikölcsönökre eddig 600.000 K-t jegyzett. Mint kiváló, praktikus gazda nemcsak népet tanította meg a modern beltérjes gazdálkodásra, de élénk résztvesz a vármegye közgazdasági életében is.

— Helyszini tárgyalás. A várpalotai ipartelepek szénbányáit gyakran előntötte a hegyről lefolyó víz, különösen nyári záporok és hóolvadás idején. Ezért a bánya igazgatósága arra kérte a közigazgatási hatóságot, hogy a vizet a bánya területén kívül oly helyen vezettesse el, ahol a szénbányászattal nem akadályozza. Ebben az ügyben e héten tartották meg a helyszini tárgyalást, amely megfelelő eredménnyel járt. Azt hisszük, ez a tény hozzájárul a palotai szén zavartalan napnyire emeléséhez.

— Hósi halál. Keserű György honvédszázados, századparancsnok, a „Signum Laudis kardokkal” tulajdonosa, a harctéren szerzett betegség következtében 37 éves korában szeptember 30-án Csongrádon váratlanul elhunyt. Halálát özvegye, Gartner Georgina, édes anyja, öz. Keserű Elekne sz. Hannig Mária, négy testvére, köztük Hordósy Endréné és nagyszámú rokonság gyászolja.

— **Az állatbavásárló részvénytársaság.** Összinté örömmel halljuk, hogy a Veszprém megyei Állatbavásárló és Husértékesítő Részvénytársaság még e hónap folyamán megkezdte működését. Örülünk, hogy a bizonyos részről nyilvánuló közömbösség, különösen pedig a részvénytársaság rentabilitása ellen kidobott müaggodalom nem csüggesztette sem a vezetők energiáját, sem a részvénygyűző közönség bizalmát. Amikor a veszprémi gözmalom részvénygyűzéséről volt szó, akkor ezek a körök éppen nem voltak figyelembe a régi veszprémi kitérő vízi molnár-áruházi hanyatlását és a molnár-családok megtörténhető tönkremenését. Hanem bezeg összebujtak a fejek, amikor a mérsárosok és állatkereskedők háborus árhajása ellen indul szolid, tisztességes vállalat a nagyközönség érdekében. Azt hiszik, hogy a közönség nem lát. Lát bizony, csak hogy az észreveteket most még úgy susogja és nem kiabálja. Mert még vár az eddigi felénk, hogy ne mondjuk gyómalatlan türellemmel. Jól esik tehát látnunk, hogy fiatal, praktikus tervek kezdeményezésében annyira kiváló főispánunk faradhatlanságát, szívenek egész melegével buzgólkodik továbbra is a jó ügy megvalósulása érdekében. A jövőbeli fejlődés arányai már is bontakoznak. A részvénytársaság — mint halljuk — átveszi a veszprémi vajgyár üzemét is. Arról is szó van, hogy az üzemek az egész élelmezési területre kiterjesztik. Örvendetes érdeklődés mutatkozik Pápapól is a vállalkozás iránt. A pápai Esterházy-uradalom nobiles ura, gróf Esterházy Jenő, szintén részt kíván venni a szép akcióban. Kifejezte abbeli reményét, hogy a veszprémi üzemmel kapcsolatban Pápa is letelepül. A vállalkozás vezetői örömmel fogadják a felvetett eszmét. Megvalósítását szintén programjukba vették s hiszik, hogy Pápa város közönségében is meglesz a hajlandóság a hazafias ügy erélyes támogatására. A pápai vágóhid, hűtők s jeggyár igen hasznosan illeszkedhetnek a vállalat terveihez. A megalakulást egyelőre csak az akadályozza, hogy az összes jegyzési ívek még nem érkeztek be. Ohajtandó, hogy ez mielőbb megtörténjék.

— **Pályázatok jegyzői állásra.** Kerényi Andor veszprémi főszolgabíró a papkeszű körjegyzői és nagyvárosnyi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetett. Mindkét állásra a kérvények f. hó 20-ig nyújthatók be.

— **Kamarai gyűlés.** A győri keresk. és Iparkamara a napokban közgyűlést tartott. Jelenléts szerint 587 felmentési revízió került tárgyalás alá. Az újabb felmentési kérvényeket is a revíziós rendelet alapján bírálják el. A kamara a folyton szaporodó teendők gyorsabb végzése céljából fogalmazói állást szervezett. Szendrői Mór útkart főtitkár, Szommer Ernő segédtitkár pedig titkár címmel ruházta föl. Elhatározta a közgyűlés, hogy a kereskedelmi és ipari szakoktatás előmozdítására a feleslegbevétel terhére az eddignél magasabb összeget fordít. Érinti ez Veszprémet is, amelynek kereskedelmi- és iparostanonc-iskolája támogatásra szorul. Talán az új határozat alapján nagyobb kamarai segélyre lehetne szert tenni. Ajánljuk ezt az iskolai bizottságok figyelmébe.

— **Mennyi takarmány tartható vissza?** A takarmányelosztó bizottság a múlt hétfőn tartott ülésében a termelői részére saját állataik elvételére visszatartható széna- és szalmamennyiséget a következőkben állapította meg: minden számos állat után naponként 8 kg. széna, 4 kg. tavaszi és 4 kg. őszi szalma.

— **Vadászok öröme.** A miniszterium a vadászok részére nagyobb mennyiségű serétt utalt ki. Ebből Veszprém-vármegyének az alább kapható helyeken a következő mennyiség jutott: Löwy Béla Veszprém kapott 50 kg. 10-es és ugyanannyi 12-es serétt. Kulcsár Károly Veszprémben mindkét előbb említett fajtából 100 kg.-ot. Rapoch Vilmos Pápa mindkétből ugyanannyit. Osvald István Siófokon mindkét fajtából 50—50 kg.-ot. Külön szabályzat szól a kereskedők részére az árusítás módjairól. E szerint a kereskedők csak olyan közvetlen fogyasztóknak adhatnak el seréttet, kik az idej vadászidényre megváltották a vadászjegyet s ezt igazolni is tudják, vagy akik bemutatják erdőgazt, avagy tisztviselői bizonyítványukat. Ilyeneket a kereskedők mindaddig nem vásárolhatnak vissza, amíg készletük tart, akik emellett kötelesek arra is ügyelni, hogy a szétosztás arányos legyen. A serétt eladási ára 100 kilogrammonként 450 korona.

— **A hadisegély felemelése.** Wekerle pénzügyminiszter már elkészítette a hadisegélyezésről szóló törvény javaslatát. A kormány a ház, legközelebbi ülésén terjeszti elő a javaslatot. Eleinte ugyan arról volt szó, hogy kormányrendelettel rendezik a hadisegélyezés ügyét, ezt a tervet azonban fel kellett adni. Az új javaslat ugyanis egyrészt nagyon mélyen belenyúl az állam kasszájába, másrészt több fennálló törvényi korrigál meg és helyez hatályon kívül. Ez a két szempont teszi szükségessé, hogy a kormány javaslatát a parlament elé vigye. Ez a két körülmény volt oka annak is, hogy az ügy, amelynek sürgősége iránt semmi kétség nincsen, késedelmet szenvedett.

A javaslat harmas irányban reformálja meg a segélyügyet. A hadisegélyeket mindenestre lenyegesen felemelik. Ez a reform első irányelve. Második irányelve: a rászorultság. A kormány csak azokat a családokat kívánja segélyben részesíteni, akik a segélyre csakugyan rá vannak szorultva. Részletes szabályokat tartalmaz a törvényjavaslat annak a különbségnek a kiegyenlítésére is, amely a falusi és városi lakosság igénye között fennforog. Harmadik vezérlő szempontja a reformnak, hogy a segélyigény megállapítása és általában a segélyügy kezelése az igazság és méltányosság követelményeinek megfelelően.

— **Záró.** A veszprémi kereskedők elhatározták, hogy üzletüket esti 6 órakor bezárják. Részben az egyre nagyobb áruhiány, részben a világgátsával való takarékság teszi indokolttá elhatározásukat.

— **Tanitók vasuti arcképe igazolványai** már most megújították az 1918. évre. Ennélfogva a kir. tanfelügyelőség ezúton is kéri a tanfelügyelők összes személyzetét, hogy az igazolványokat megújítás végett kétfő (2) korona postabélyeggel minél előbb terjesszék be a kir. tanfelügyelőséghez.

— **A vármegyei állami iskolák sürgős helyreállítási költségeire a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1365 koronát utalványozott ki.**

— **Közélelmezési bizottságok.** Mind több és több város vezetőségében érlelődik meg a gondolat, hogy a közlelmezést nem a közönség mőgött, hanem a nagy nyilvánosság előtt kell intézni. A közlelmezést nem a hatóságok, hanem a fogyasztók számára szerveztek, tehát ahhoz is joga van, hogy megbízottjai révén belásson és befolyjon a közlelmezés belső ügyeibe s intézésébe. Ilyen bizottságok egyre-másra alakulnak. Nemrégiben Kaposvárott, újabban Szombathelyen is. Utóbbi helyen általános óhajt igyekeztek kielégíteni a bizottság megalakításával, hogy tagjai tanúi legyenek a közlelmezés munkájának. Hogy a meglátott nehézségeket átvigyük a köztudatba, a közönséget a hiányok idejében megnyugtassák s a hatóság munkáját támogassák. Ösztönnek természetesen a jó ellátást dicsérő elismerésben, de ösztönnek a felelősségben is, ha valami áru — pl. ha ötven nagy kosár paradicsom megrömlök s használhatatlanná válik. Ilyen esetekben a bizottsági tagok nem titkolhatnak el a valódi okot s a nagyközönség a tisztánlátásakor, az ok megismerésekor nem izgatná a fantáziáját valótlán találgatásokkal. Lapunknak ez régi álláspontja, melyet a nagy városok példája mind jobban megerősít.

— **Óriási százalék.** A vármegyei törvényhatósági bizottsága az óriás vámszázalékát 10%, a porlást és koptatási veszteséget 2%-ban, a darálásért, zuzásért 7%-ot állapított meg. A darálásnál nincs porlási százalék. Zsákolási pénzt szedni tilos.

— **Új tanár Balatonfűreden.** A közoktatásügyi miniszter Szemethy Kálmán rajztanárt a balatonfűredi áll. polg. fiúiskolához kinevezte s az internátusi felügyelőséggel is megbízta.

— **Szén.** Sok szem mered irigykedve a szénhordó társzekerekre, amelyekről egyik-másik emeletes szállás előtt fekete kincset szórnak pincébe. Honnan szállították? Ki szállította? Hangzik a kíváncsi kérdés s feleletül az a megállapítás szőrdök le, hogy minden szénhiány ellenére is van szén. Csak kórházaknak, iskoláknak, tisztviselőknak, szegényebbeknek nincs. Csodálatos is, sőt majdnem hihetetlen, hogy amíg a régi szállítók ajkáról egyre csak a majd talán lesz ígéretek hangzik, addig az említett kategória jobb önzeseitőlissével már tal van a majd-on! Talán azokat a vagon széneket kisebb porciókban is el lehetne osztani, nehogy amíg egyik-másik pince két ezrednyi bőséggel fulladoz, másutt addig egy kg-ot sem lehet össze szedni. Ugy halljuk, ez a

szén cséplési maradvány. Tehát magánosok adhatták kézhez. A hatóságnak nem volt rá befolyása. Polgármesterünk összeíratta a szükségletet s az állapán után felterjesztik a szénközpontozó. Vajha már ilyen örvendetes kiállítás után tehetnének pontot: itt a szén! Addig pedig irigykedve szemléljük a színgyet tét társzekereket s jegyezgetjük, hogy kicsodák előbbre valók a kórháznál s az iskoláknál!

— **A vármegyei tanítók mozgalma.** A vármegyei tanítók az általános (hivatalos) tanítóegyesület elnökségehez írt a kérest intéztek, hogy hívjon össze rendkívüli közgyűlést. Ezen az összejövetelen a nem állami tanítók illetményügyeinek rendezését akarják megbeszélni, továbbá ki akarják fejteni álláspontjukat a nemzetiségi iskolák kérdésében. Az elnökség a vállás- és közoktatásügyi miniszterhez fordult, hogy engedélyezze a gyűlés megtartását, ami a háboru ideje alatt meg nem engedett dolog.

— **A kenyérsütés díja.** Mindenki tudja, hogy a tűzifa nagyon megrágrült. Természetes, hogy ezzel együtt a kenyérsütés ára is emelkedett. De nem mindenütt annyira, mint nálunk. Győri pl. a következő árak vannak: 2—4 kg.-os kisült kenyér után 30 f., — 4—6 kg.-os után 40 f., — 6—8 kg.-os után 60 és ezen feül 70 fillér. Nálunk bizony jóval magasabb!

— **Lisztköltés.** Pápa a kereskedők a hadilisztet 5 fillér haszonra mérték. A tanács ez magasnak találta s most olcsóbb egységet akar kötni. Ha ez nem sikerül, akkor az árusítást házilag végzik. Helyes. Egy-két fillér különbség is jó a szegény háborus népek!

— **Villanytelepek átvétele.** Keszthely villanyvilágítási szerződése a Ganz-gyárral lejár. A villanytelepet ezúton a város veszi házi kezelésbe. Tapolca e hó folyamán vette át saját kezelésébe a villanytelepet, ugyancsak a Ganz-cégtől. Tapolca közég saját részéről szakértőnek Bokrossy Jenő veszprémvárosi főmérnököt kérte föl. A telep 400 ezer koronába került.

— **Felmentések meghosszabbítása.** A honvédelmi miniszter az összes mező- és Erdőgazdasági felmentéseket szept. 30-ától október 31-ig, az október 31-ig engedélyezett felmentést pedig nov. 30-ig hivatalból meghosszabbította.

— **Tengeri.** A városi közlelmezési hivatal megkezdte a tengeri vásárlási igazolványok kiadását. Bárhol szabad vásárolni. Hogy mennyit, gazdasági rovatunkban meg tudható. A vásárlók először azt kutassák ki, hogy kinél vásárolhatnak és azután kérjenek vásárlási igazolványt. Sok fölösleges munkától mentik így meg a hivatalt, ha nem kell az igazolványt öt névre is átírogatni.

— **Szedercserje levelének gyűjtése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívta a tanítókat, hogy gyűjtsenek szedercserje, továbbá földieper- és málnalevelet. A gyűjtött leveleket métermázsánként 8 koronáért veszi át az illetékes bizottság. Ezenkívül a hadvezetőség mindazokat az iskolákat és tanítókat, akik e tekintetben buzgóságot fejtenek ki, dicsérő oklevéllel tünteti ki.

— **Védői díjak.** A hivatalos lap szerint az igazságügyi miniszter megállapította a kir. tábla és a kir. kúria előtt működő védők felemelt napidíját. Az említett védők napdíja 20 K-nál kevesebb és 50 K-nál több nem lehet.

— **Láng Zsigmond** budapesti Nemzeti Zenédét végzett hegedűtanár elvált magán- és csoporttanítást, kezdőtől a magasabb kiművelésig. Díja: csoporttanításnál heti 3 órával havi 12 K. magánórák megbérlésénél.

— **Az „Elet” szépirodalmi és művészeti hetilap.** (Szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitérő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

— **A „Vasárnapi Ujság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ár negyvedvőre 5 korona, — a „Világkrónikával” együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára félévre 2 korona 40 fillér.

Használjunk hadisegély bélyegyet!

— **ROSENBERG MÓR divatruháza** értesíti a t. hölgyközönséget, hogy a legújabb **ősi és téli női és gyermekfelöltő**-, valamint **kalapmodellek** gyönyörű választékban megérkeztek.

— **Suly László biztosítási és bankirodája** Veszprém, Szabadi-utca 3. Elfogad az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** főképviseletében élet-, baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári, gyáripari és egyéb részvénytársasági valamint vállalati **részvényeket, értéks állampapírokat, hadikölcsönkötvényeket** saját számlára vásárol és forgalmi áron elad. **Osztályorsjegyet** eladás.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekőbb specialitásait. **VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22 Foghuzás • Műfogak • Fogtömés**

IRODALOM.

* **Kolostori csend.** Versek. Irta **Kocsis László**. A szemínárium kolostori csendjének beszédes némasága, a képzelt tűzét felszított sejtelmes hangulata, az oltár szolgálatára készülő ifju pap lelki világának átsuhanó árnyai, színes ábrándjai, elmékedése, jövődelvő életéről szőtt álmai, a régi mult nagy szellemeivel és természet ezernyi csodájával egybeolvadó hangulatai szólnak meg e kis verskötetben a modern líra szinbolikus, mindent elevev élettel, költői képekben rejtőző gondolatokkal, érzelmeikkel betöltő nyelvén. A régi egyházi művészt aranytól, selyemtől, csillogó brokától, drágakőtől terhes, a léleknek extasisig fokozódó szerelmét az égiek iránt oly megkapóan kifejező hangulata, szinponpája éled itt fel ujra egy ifju pap költői lelkenek áhitatában versekre válya. A keresztény középkor misztikus, csodák közt élő vallásosságából, az asketák rajongó lelki világából s főleg a nagy Assisi Szent mindent átíelő szeretetéből, a természet szépségeit csodálatosan átérző költőiességéből, mindenről lemondó koldusszegénységének lelki gazdagságából, ezen átszellemült ember életének lelkesítő erejéből merít a legtöbbet ő is, mint újabb vallásos líránk általában, amelynek hatása tárgyain, hangulatain, képein és költői nyelvén még élénken érezhető. Sik Sándor és Harsányi Lajos iskolájához csatlakozik, de már egyéniségének körvonalai is bontakoznak s amint zárt világából az élet közvetlen hatásai alá kerül, gondolat és érzelmköre ez új világban megtermékenyülve egyénisége is szabadabb fejlődést vehet s az arany mezőség, mely felé utolsó versében, mint a jó pástor nyája után indulni készül, költészetünkben még új, rá váró szépségeket tár lelke elé s költői készségének már e kötetben is látható ereje, nyelvének, verselésének fejlettsége, minden szépség iránt fogékony lelkülete vallásos líránkat új, értékes tartalommal gazdagítja.

Az 54 oldalas könyvecske a **Nemzedékek** irodalmi vállalat kiadásában jelent meg Szombathelyen. Szerzője a veszprémi szemínárium volt növendéke. Szeretettel ajánljuk olvasóink figyelmébe, akik néhány versét már lapunkból ismerik. A könyvecske ára 1 korona.

Színház.

Szeptember 30-án, vasárnap az 58. előadásál beárult az év színházi szezonja. Az utolsó hét Fül Leo operettjének, a Stambul rózsájának bemutatóját hozta, amelynek tartalmas, színesen hangszerezett, szép melódiaiban gazdag zenéje és ötletes szövege a főszereplők, Vida Ilus, Falussy, Mezei Margit és Váradi György játékaival és a zenekar megfelelő készültségével nagy sikert aratott. A többi estét, a jelzett műsor szerint, a főbb férfszereplők jutalomjátékaival töltötték be néhány nagyobb sikert aratott operett ismétlésével és régebbi darab felújításával. A közönség szeretettel ünnepelte a jutalmazottakat s különösen Váradi Izsónak és Quirlyas Menyhértnek rendezett zajos ovációt.

A lezajlott szini évad általában sem jobb, sem rosszabb nem volt a társulat tavalyi szereplésénél. Az előadások túlnyomó része most is a nagyobb operettek, énekes szinjátékokra, boházatokra esett; nagyobb baj, hogy ezek mellett, néhány újdonság bemutatásán kívül, igazi irodalmi értékű darabokra nem jutott idő. Az előadások

általános színvonala ellen is komoly kifogás emelhető. Nem a főbb szereplők miatt, ezek munkája a legtöbbszor derekas, sőt jórészkül művészi értékű volt, hanem a segédzsemyzet feltűnő gyengesége miatt, amelynek a kelletnél nagyobb szerep jutott s így bántón zavarta meg a legtöbb előadás hangulatát. Fokozta e bajt, hogy a társulat nagy része kicsérélődött s a gyorsan változó műsor nem engedett elég időt az új erők összetanulására, a darabok kellő begyakorlására. Így a rendezők sem végezheték megfelelően az egyes szereplők játékaikat a darab szellemében való egységbe foglalását, sem a vidéki szinpadokon annyira fontos és nehéz feladatukat, a segédzsemyzetnek betanítását, nevelését.

A gyakorlatlan, új elemekből szervezett zenekar is hasonló bajokkal küzdött. A gyors munka felületessé tette. A részletekig menő finomabb kidolgozás, színezés, a szinpadal való pontos együttműködés még az aránylag leggondosabban előkészített daraboknál is hiányokat mutatott.

E hibák a nagyrészt ujonnan szervezkedő társulat gyermekbetegségei. De miért kell ezeknek évről-évre a veszprémi közönség előtt lefolyni! A szezonnak alkalmasabb időre való áthelyezésével a társulat már értebb munkáját is bemutatná.

A darabok fogyatékos, sokszor silány kiállítását is szóvá kell tennünk. A helyiárok felemelése, az ülőhelyek számának lényeges emelése és az állóhelyeknek néha túlságos kihasználása jelent a színháznak olyan látogatottsága mellett, aminőt az idén estéről-estére láitunk, olyan jövedelemtöbbletet, amelyből a legszükségesebb buroztat beszerzésére is kerülhet valami. A színház vezetőségének a jövő szezonban a közönség ezen jogos igényének kielégítésére is gondolnia kell.

E fogyatkozások mellett elismeréssel kell kiemelni, hogy a színház műsorán az erkölcsi érzést bántó vagy a tömegek alacsony színdelvényre támaszkodó selejtes darabok nem szerepeltek, hanem a vezetőség az adott viszonyokhoz képest lehetőleg művészi eszközökkel iparkodott a közönség érdeklődését ébren tartani. Hogy ez sikerült is, a közönségnek és a színház vezetőségének egyaránt dicséretére válik.

KÖZGAZDASÁG.

A kertészkező csoportok szövetezete. Az Orsz. Közélelmzési Hivatal elnöke leiratot intézett a városhoz a tisztviselői kertészkező csoportoknak szövetezeteiké tömörülése tárgyában. A leirat szerint a csoportok eddigi jelentéseiből általánosságban az állapítható meg, hogy a kezdet nehézségei és az időjárás viszontagságai dacára, a csoportok legtöbbje a kertészkezőt folytatni és a tömörülést állandósítani óhajti.

Az ez irányban folytatott megbeszélések után a kertészkező tisztviselőkre nézve legelőnyösebbnek tartja azt, hogy az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagjaként szövetezeteit alakítsanak. Ilyen szövetezetei alakításának legfőbb előnye az adó és illetékmentességén felül az, hogy az országos központi hitelszövetkezet a hozzá csatlakozott szövetezeteiket állandóan vezeti, működésükben tanáccsal támogatja és megszerzi nekik mindazokat az előnyöket és kedvezményeket, melyekre a termelő szövetezetelek — részben a fenálló törvények alapján — a földmívelési és pénzügyi minisztériumok utján igényt tarthatnak. A közös vetőmag, munkaeszközök és gépek beszerzése, a talaj javítására fordítandó költségek, az öntözőművek és melegágyi berendezések az adott viszonyok között legkönnyebben az orsz. központi hitelszövetkezet utján érhetőek el, amely tudvalevőleg nem nyereszkedésre, hanem tisztán altruisztikus célok elérésére az 1898. XXIII. t. c. alapított. Felhívja tehát a várost, hogy a néhány példányban megküldött alapszabály-tervezetet az ott működő kertészkező csoporttal és az egyéb érdeklődőkkel behatóan ismeresse meg, közlővén velük, hogy ezen alapszabályok a pénzügyminisztérium, az orsz. központi hitelszövetkezet és az Orsz. Közélelmzési Hivatal elnökének hozzájárulásával készültek. Ismertesse meg a város továbbá az országos tömörülés egyéb előnyeit, nevezetesen azt, hogy ilyen szervezet révén biztosíthatják legkönnyebben a kertmíveléshez szükséges területet és az országos szervezet segítségével szerzekhetnek legkönnyebben tulajdon-tereket melyekre később lakóházakat is építhetnének. Ez utóbbira irányuló tervek nem vihetőek ugyan könnyen ki, — és a kertvárosok létesítése még sok más felülettel is függ, — de bizonyos az, hogy

ezen végcél a most kijelölt uton érhető el legbiztosabban.

A Közélelmzési Hivatal elnöke felkéri a várost, hogy tárgyalásai eredményéről 14 nap alatt tegyen jelentést s ha az ottani kertészkező csoport szövetezeteit óhajt létesíteni; e körülményről az orsz. központi hitelszövetkezetet is értesítse. Várjuk, hogy mit tesz a város és hogy szövetezette alakul-e a kertészkező csoport.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Schuller Artur bankhivatalnok és Suly Mária fia András, László, Artur r. k. — Simon István kőművessegéd és Plank Mária fia István r. k. — Horváth Karolina házicseléd fia Mihály ref.

Halálozás.

Kudrik Eliás hősi halált halt katona földmives g. k. 25 éves. — Horváth Józsefné Pátkay Julianna kőművessegéd neje r. k. 45 éves. — Oksz Imre nap-számos ref. 13 éves. — Fekete József népenész r. k. 57 éves. — Mustos Károly szabóiparos r. k. 53 éves. — Schwarcz Jakab magázó izr. 85 éves. — Horváth Gizella gyári munkásnő r. k. 21 éves. — Gajdor Lajos r. k. 2 éves. — Horváth Alajos r. k. 1 hónapos.

Házasság.

Vig József cipészsegéd r. k. és Mayer Róza r. k.

APRÓHIRDETESEK.

Felhívás. Takács Gézánének Veszprémben Kossuth Lajos-utca 17. sz. alatt levő kavémérését a mai napon megvettem. Felkérem hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 napon belül jelenték be. Ezen időn túl való jelentkezések nem fognak figyelembe vétetni. Veszprém, 1917. október 3. Lencse Istvánné.

Kisörsi-hegyben (Zala m.) az állomás mellett ujonnan épült 6 szobás lakás (alatta korcsmai üzlettel) eladó, esetleg bérbeadó. Címe: Özv. Frankó Istvánné Kisörs. (Zalam.)

Harisnyaféjelést és javítást elfogad jutányos áron hadbavonult neje. Szíves megkereséseket kér Tólos Károlyné Veszprém, Pacsirta-utca 11.

Csopakai borok, must és egy nagy ponyva eladók. Tudakozódni lehet Veszprém, Jeruzsálem-utca 15. sz. alatt.

Teljesen jó karban levő 4 darab (két 20 és két 25 hl-es) hordó a somlói pincében eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető Fiksz Gábornál Veszprémben.

BORELADÁS. 30—40 hektoliter balaton-melléki ó-bor eladó. Cím megtudható e lap kiadóhivatalában.

Eladó nagy ház

tüzmentes, mely áll 5 szoba, 3 konyha, 2 pince és elég nagy udvarból. Bővebb felvilágosítás nyerhető Temetőhegy, Hajnal-utca 17. szám alatt.

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 fűszer és 2 udvar. — Az utcafeleli lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Veszek:

mézet, sárga-
viaszt, törkölyt,
füstölt sonkát és
szalonnát, man-
dulát. ~ Aján-
latokat kér:

SZEMEREY J.
Veszprém.

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a Korona-szálló átellenében.

Elfogadok a szakmamba
vágó mindenféle munkát,
igazításokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javitva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Bakos Kálmán

csemege-, fűszer-, bor- és gyarmatáru-
kereskedő, ásványvíz nagy raktára

VESZPRÉM.

Telefon 53. Sörgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Nagy választék

hazai és különleges
Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Déligyümölcsök,
Befőlték, Gyümölcsíz

Konzervek

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadlak

Vidéki rendelések azonnal el lesznek intézve

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig —
pneumátikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére,
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

a legegyszerűbből a legfinomabb
kivitelig minden néven nevezendő

ugymint: rópiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetésmények, falragaszok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt tablázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és es-
ketési tudósítások, számlák, címkek,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek totálás szerint fűzve vagy
bekötve szállíthatók. Hivatalos lo-
vópapírok és horítékek, okmányhorí-
tékek mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas csinos vizsgálá-
pok, totálás szerint mennyiségben. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
íródal, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 61

Veszprém

Telefon 61